

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 11

V Ljubljani, 15. junija 1896.

Leto XIII.

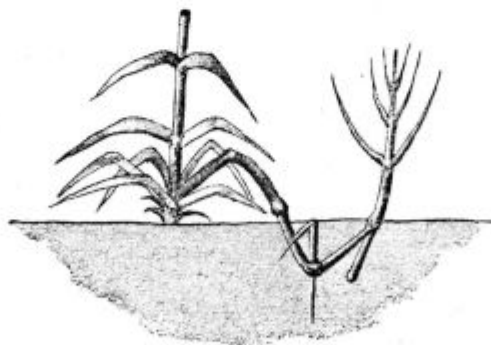
Obseg: Ravnanje z naglji in njih pomnoževanje. — Nekoliko črtic o rabi umetnih gnojil v barju in na trdini. — Svarilo. — Znižanje zemljiškega davka. — Iz podružnic. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Ravnanje z naglji in njih pomnoževanje.

Navadni vrtni nagelj (dianthus caryophyllus) se pomnožuje le s semenom, katero se vseje v mrzlo gnojno gredo, ali v dobro prip avljeno gredo na prostem, ali pa v zabojček; kar je ravnó bolj pripravno. Seme naj se prav na tanko pokrije z lahko zemljo, ter je med kaljenjem treba skrbeti, da je vlažno in obsenčeno. Kadar rastlinice pribodó iz zemlje, treba jim je skrbeti za svitlobo ter jih počasi privaditi popolnemu solnčnemu obsevanju. Mlado setev je treba pridno pleti ter jo zalivati, kadar ima suho. Kdor ima dosti prostora ter utegne, presadi naj rastlinice, kadar so naredile tretji ali četrti list, na prisojno gredo s sprsteninsko zemljo po 8—10 cm drugo od druge; čez 3—4 tedne pa zopet, in sicer na gredo na prostem, po 15—20 cm drugo od druge. Na ti gredi ostanejo naglji do prihodnje pomladi. Po leti je treba pridno pleti, okopavati in prilivati. Ako so rastline zdrave, koristi jim zeló, če jim nekterikrat prilijemo vode, kateri smo primešali kravjih odpadkov, ali pa jih zalivamo teden dnij z vodo, v kateri se je namakala rogovina. Po takem gnojenju dobe rastline lepo višnjevkasto-zeleno barvo ter bujno rastejo. Ako imamo takih rastlin, ki ne delajo rade stranskih poganjkov, treba jih je priščipavati, da se bolj razrastejo. Prihodnje leto presadimo naglje tje, kjer jih hočemo imeti, po 30—35 cm narazen, in sicer na kak prisojen kraj. Zemlja je za naglje boljša

če je lahka in rahla, kakor pa zvezna, težka. Ako hočemo dobiti semena, treba je pravočasno zaznamovati rastline s polnimi cveti, prostocvetoče pa odstraniti, da ne oplodé polnocvetočih. O naglju bi se torej reklo, da ljubi prisojno lego, rahlo, dobro zemljo, po leti pa pridno prilivanje. To velja za navadni vrtni nagelj, katerih

imamo mnogo vrst, med kterimi je zgodnji dunajski pritlikavi nagelj pač najboljši. Pomnožujemo ga vsako leto s semenom, ter nam daje po nekaj prostih in polnih cvetov; temu se pa pri pomnoževanju s semenom ne moremo izogniti. V novejšem času je zelo priljubljen nagelj „margaretovec“. Če ga vsejemo meseca marcija ali v začetku meseca aprila, cvete nam uže prvo leto bogato ter ima 70 do 80 % polnih cvetov. Ta nagelj prav toplo priporočamo vsem prijateljem nagljev, ker je res izborna

Podoba 32.

vrsta; cvete zelo obilno in nam prihodnje leto prihrani setev. Potem imamo še naglje za v cvetičnike in večkrat cvetoče naglje. To je izbrana kita nagljev, ktere so vzgojili po večletnem trudu z umetnim oplojevanjem semen. Da se te vrste ohranijo pristne, pomnoževati jih je treba z odrezanimi stebli in z grebenicami. Stebel za pomnoževanje narežemo spomladi, meseca marcija in aprila, ter jih potem potaknemo v pomnoževalno ali v gorko gnojno gredo, kjer prav lahko poženo mnogo korenin. Toda na ta način lahko pomnožujemo tudi jeseni. Meseca septembra ali oktobra si narežemo stebel, odstranimo jim spodnje liste, prerežemo jim steblo od kolence

do kolenca, in sicer do srede, ter jih potaknemo v pomnoževališče, kjer se lahko okoreninijo. Največkrat te naglje pomnožujemo z grebenicami, in sicer meseca avgusta, kadar odcvetó. To ravnanje je prav priprosto. Poganjku se ob steblo odrežejo spodnji listi, potem pa se nareže na kolencu na spodnji strani ter se prekolje do drugega kolenca, tako da se steblo razpolovi. Potem se zemlja zrahlja, zarezani poganjek se pripne v zemljo ter se pokrije z zemljo, kakor nam to kaže podoba 32. V 3—4 tednih se lahko pogleda, ali se je grebenica že okoreninila. Če se je to zgodilo, odreže se, vzame se s prstjo vred, kar je je okrog korenin, iz posode in se presadi v zemljo, ki naj bode tako le mešana: 1 del navadne vrhnje prsti, 2 dela prsti z gnojne grede in 1 del peska ali pa zelo razkrojene naplavine. Rastline se vsade v 5—8 cm velike cvetičnike ter se postavijo na solnčen kraj, da se vkoreninijo. Pri prilivanju pa nam je sedaj uže treba biti previdnim. Pretežka zemlja, senčna, zaduhla lega in preveč vlage, vse to rado povzroči razne nagljeve bolezni. Po zimi je mlade rastline treba postaviti na kak svetel, zračen in suh kraj. Prihodnje leto, meseca marcija, aprila, jih presadimo v večje cvetičnike, ali pa tudi na prosto. Dokler rastejo, je dobro večkrat pognojiti jim z vodo, v kateri smo razstopili umetnega gnoja. Z večkrat cvetočimi naglji se ravna ravno tako, le od pomladi do jeseni jim je treba večkrat priščipniti vrhe (kolikorkrat kakšna vrsta zahteva) ter odstraniti cvete, ki se pokažejo, da se rastline bolj skošatijo ter ne cveto po leti, marveč jeseni ali po zimi. Za zimsko vzgojo večkrat cvetočih nagljev je treba posebnih prostorov, pa tudi posebnega znanja; zato se ne priporoča neveščakom, marveč le vrtnarjem, ki tržijo s cveticami. Nagljev imamo na izbiri. Poleg uže omenjenih vrst imamo še: grenadinec, škotski pink, viktorijevec, orjak, cesarjevec, liliputec in perjevec, potem enoletni hedvigovec in kineški nagelj. Nagelj je prava božja cvetica, ki nas opaja s svojim vonjem, razveseljuje s svojo lepoto; zato se je pa tudi tako hitro razširil po vsem svetu, ko smo ga dobili iz vzhodnih dežel. Nagelj ni le ljub prostemu narodu, marveč je ljubljenec vseh, kakor roža.

Nekoliko črtic o rabi umetnih gnojil v barju in na trdini.

V „Kmetovalcu“ pogrešamo poročil, kako se ta ali ona reč obnese, kako se skušnje z umetnim gnojem obnašajo, kajti s tem bi se doseglo marsikaj poučljivega.

Kakor vsaka nova iznajdba potrebuje pri izvršitvi pouka, da se ognemo zmot, tako je tudi pri gnojenju z umetnimi gnojili.

V obče se misli da tu drugega ni treba nego par vreč kalija in fosforove kisline potresti kar po njivi ali travniku, in rasti mora; ako ne, je vsa ta novotarija sleparstvo, s katerim se kmetu zvijačno izmolzuje denar.

Ne pisal bi teh vrstic, ko bi ne vedel, da se čestokrat pripeti, da kmetovalec s porabo umetnih gnojil zaželenega uspeha ne doseže. Starokopiten sosed, kteremu le taka tvarina velja za gnoj, ktera se da le z vilami trositi, ga zasmehuje: Le še pojdi k ljubljanski gospodi iskat gnoja, ako imaš še kaj petic, se boš kmalu naveščičal; taka gnojila se na popirju dobro obnesejo, a na njivi imajo toliko koristi, kolikor lanski sneg. Tako govoriči trmast kmetovalec, kteri misli, da je vsega kriva po antikristu smrdeča vera, kar se ne ujema s tem, kar so ga učili oče.

Toda, ako pomislimo, koliko prekornih stvari se

je v novejšem času iznašlo in ustanovilo pri kmetijstvu, ktere so iz prva med prostim kmetom naletete na odpor, a so poznej vender obveljale, ker njih koristi nihče ni mogel tajiti. Slamoreznice, mlatilnice, sejalnice i. t. d. so se tako priljubile, da se skoraj splošno rabijo.

Da umetni gnoj ni povsod storil zaželenega učinka, tega neuspeha ni obdolžiti gnoja, ampak kmetovalca. On mora izvedeti po skušnjah, ktere naj dela na malih prostorih, koliko je treba njegovi zemlji te ali one snovi. Našel bo, da dušik nikakor posebnega učinka ne stori tam, kjer je zemlja črna, humozna, sestavljena iz trohljivih snovij. Isto tako se bo prepričal, da svet kalija ali fosforove kisline ni željan tam, kjer jih ima uže tako zemlja v obilici; v takem slučaju bi se denar kar proč metal, ko bi se taki kraji gnojili s takimi gnojili. Fosfarova kislina pa le malokdaj v zemlji preostaja; te je skoraj vsak svet potreben.

Skušnje so dokazale, da zemlja vsa gnojila zahteva v nekem razmerju, in ako se s kako redilno snovjo preveč gnoji, preobilni del kot preostanek nič ne koristi. Skaže se, na pr., da sta se pesa in krompir, gnojena s 125 kg kalija in 45 kg fosforove kisline, obnesla prav dobro. Na enakem prostoru z enakimi pogoji se je potrosilo 250 kg kalija in 90 kg fosforove kisline, a pridelek vzlíc skoro podvojenemu gnojenju ni bil znatno večji kakor na prvi njivi.

Pri izbiri umetnih gnojil je tudi na to treba paziti, ali gnojimo jeseni ali spomladi. Ako gnojimo jeseni, ima gnoj več časa za razkroj, da rastlini užiten postane, kakor spomladi; zato se vzamejo jeseni taka gnojila, ktera se ne razkrajajo lahko; tako so tudi cenejša. Drugačen mora biti gnoj za spomladansko rabo, ker ima sedaj za razkrojitev časa le nekoliko tednov pred setvijo.

Profesor dr. Meissl, ravnatelj c. kr. kmetijsko-kemijskega poskušališča na Dunaju, nasvetuje za jesensko gnojenje:

za kali: kalijev klorec, kajnit,
za fosforovo kislino: Tómasovo žlindro,
za dušik: žveplenokisli amonijak.

Za spomladansko gnojenje:

za kali: žveplenokisli kali,
za fosforovo kislino: superfosfat,
za dušik: čilski solitar.

Ko bi pa hotel kdo za kali rabiti lesni pepel, naj se le-ta posebej potrosi in zavleče, in potem posebej fosforova kislina in dušik.

Pripomni se, da je med navedeno zmes vzeti tudi dušik, in sicer glede na to, da je gnojilo splošno, namenjeno za vsako polje. Šotnemu polju pa dušika dajati ni treba, ker ga ima uže itak v obilici.

Hudo in obilo se greši pri porabi umetnih gnojil s tem, da jih trosimo po premokrem polju in jih spravljamo globoko pod brazdo.

Umetna gnojila se morajo pred setvijo dobro zavleči ali pa plitvo podorati. Ta gnoj gnoji od zgor navzdol, a ne nasprotno.

Nikar ne potresaj umetnih gnojil na polje, ktero nima apna v sebi, ker na takem svetu umeten gnoj ne koristi. V tem slučaju moraš njivo poprej pognojiti z apnom.

Ne požigaj, kjer si gnojil z umetnimi gnojili, ker bi s tem dušil moč teh gnojil.

O koristi umetnih gnojil na poskušališču v Lipah hočem obširno poročati v kratkem, danes samo toliko, da se to gnojenje tod dozdej vrolo dobro skazuje, posebno na novinah, kjer ni navadnih škodljivcev, bramorjev in drugega mrčesa.

Ako pristavim nekoliko črtic še o sadjarstvu, izpraznil sem torbo barijskih novic. Cvetelo je vse, da je stal cvet na cvetu; posebno se med jablanami odlikujejo parmene. Dančičski robač, vsajen lani, kakor tudi šampanjaska in karmelitska rejneta, so kar s cvetjem obsuti. Nasad je komaj 6 let star, a če ostane le četrtina, bo letos obilo sadja. Peruzzi.

Svarilo.

V Ljubljani, posebno okoli kolodvora in po nekaterih gostilnah, se vrši velik lov na izseljence, odkar je v Ljubljani dobil neki človek privilegij ali koncesijo ljudi slepariti, begati in jih izročati zloglasnemu milijonarju in agentu M. v Bremenu. V Ljubljani in sploh po Kranjskem so postale osebe dvomljivega značaja agentje ali ljudolovci, ter razne, malopoučene slovenske izseljence sleparijo, ali k izseljevanju prigovarjajo, obečajoč jim dobro delo in visoko plačo, samo da zaslužijo visoke komisije, delavske razmere v Ameriki pa tako malo poznajo, kakor slepec barve. Zgodilo se je že, da so ljudje hoteli čez Basel-Havre s francosko družbo, ktera je najboljša za Slovence in Hrvate, imeli so ti v Ameriki kupljene liste, a v Ljubljani so jih presleparili, da so za nič, in so jih silili v Bremen, v žrelo pogoltnega agenta, to pa zgolj iz koristolovstva za petak; ne jemljejo pa v poštev, da ubogega izseljenca hudo oškodujejo in odpravijo od dobre vožnje. Dokler ni bilo v Ljubljani koncesijoniranega ljudolovca, se take stvari niso godile, in ljudje, sem došli, se zelo pritožujejo o skubljenju od Ljubljane do New Yorka.

Slavno deželno vladu Kranjsko in policijo ljubljansko prosimo v interesu slovenskih, itak usmiljenja vrednih izseljencev, da naj tem sleparjem energično stopi na prste; raje naj lovi tata, nego onega, ki kliče: „Primate ga!“

Odločno smo sedaj zoper naseljevanje v Zed. države; pri nas je delo in zaslužek preveč odvisen od politike. Jeseni imamo volitev predsednika Zed. držav. Stranke kriče: „Varstvena carina! Zlata veljava!“ Druga zopet: „Proč s protekcijo, slobobno kovanje srebrnega denarja!“ Vse te zmešnjave čuti manjše ljudstvo, kakor mali trgovci, obrtniki in delavci. Dokler ni gotovosti v politiki, preneha ves promet in trgovina, tvornice zapro, po rudnikih počivajo, kredita ni, slabša podjetja bankrotirajo, na milijone delavcev in njih družin pa trpi pomankanje. Slovenci, ne v Ameriko, dokler se ne zjasni politično obzorje; ne poslušajte agentov, katerim ni drugega mar, kakor da iz izseljencev zvbijajo denar, za delavske razmere pa prav nič ne vedo.

New York, 27. dne maja 1896.

Fran Sakser,
urednik slov. lista „Glas Naroda“.

Znižanje zemljiškega davka.

(Govoril poslanec Povše v državnem zboru 18. dne maja t. l.)

(Dalje.)

Oglasil se bo morda kak poslanec iz velikih mest in mi zaklical, kaj pa iz živinoreje ne dobivate sedaj več, ker moramo meščani tako drago meso kupovati. Ne oprekam temu, da se je živinska cena vsaj nekaj zboljšala; vendar pa moram takoj pristaviti: ako bi še iz te panoge našega kmetijstva ne dobivali rešitve, bi naše avstrijsko kmetijstvo ne bilo le v „križi“, ampak bi bilo že

do cela osiromašelo in propadlo, in visoka zbornica bi si danes morala beliti glavo, kako bi še kaj rešila in ta za državo velevažni stan spravila zopet na noge. To bi bilo pač trudapolno, skoro nemogoče delovanje, kakor nam to le prejasno kaže propadli kmetski stan na Angleškem. Sicer moram pa na žalost našo potrditi, da pojema naš izvoz goveje živine v inozemstvo. Iz trgovinske statistike o našem splošnjem izvozu razvidimo, da je naš živinski izvoz letos zaostal že za veliko milijonov, in če bo tako do konca leta, bo naš izvoz živine padel od 95 milijonov goldinarjev v 1894. letu na komaj 50 milijonov! Iz živinoreje pa dobiva kmetovalec še druge prihodke, to je mleko in iz tega maslo in sir. Ako si ogledamo tržne cene masla pred 15. leti in sedaj, vidimo, da so padle za mnogo odstotkov. Berite le v tržnih cenah nastavke, ki kažejo neverjetne nasledke, ktere je zadelo izdelovanje umetnega masla poštememu naravnemu maslu. (Poslanec knez Lichtenstein: Margarin!) Od kod to? Prečastiti poslanec tu v bližini je že zaklical ime „margarin“ in nahajajo se, žal, kmetovalci — teoretiki, ki trdijo da se ne smemo preveč po robu postaviti tej novi industriji, ki izdeluje margarinovo maslo, za kar rabi tudi dokaj loja in tako je vsaj loj nekaj več vreden. Tem kličem v spomin, naj pregledajo ogromne vsote iz Amerike k nam v Avstrijo in Nemčijo vpeljanega ameriškega loja, pa tudi drugih oljnatih snovij, ktere so po nizki ceni in se podelavajo v umetno maslo, ktero nikdar ni tako zdravju ugodno, kakor poštemo naravno maslo. Prav tako je vsled trgovinske pogodbe prost uvoz sira iz Švice v naše pokrajine; s tem je cena našemu siru dokaj padla, Švicarji so pa tako ljubeznivi zavezniki, da kupujejo našo živino, kadar jo potrebujejo, sicer pa pod pretvezo, da razsaja v Avstriji kaka živinska bolezen, na pr. kuga na parkljih in v gobcu, zapro vhod naši živini.

Kam je prešla naša avstrijska, pred 25 leti še toliko sloveča ovčja reja. Na tisoče in stotisoče se je paslo merinoških ovac po širnih pašnikih; sedaj jih ni več, kajti cena volni je tako silno padla vsled avstralske volne, da se ovčja reja več ne izplača. Tudi svinjski masti pada cena po konkurenci svinjske masti, prihajajoče iz Amerike.

Kaj pa naj bi rekel o avstrijskem vinarstvu, osobito v južnih deželah, na Spodnjem Štajerskem, Kranjskem, Goriškem, v Istri, Dalmaciji?

S silnimi napori se more vzdrževati vinogradarstvo. Komaj je ponehala gozdna plesnoba „oidium“, ktera se je dala ukrotiti z zveplanjem, že je jel pustošiti vinograde palež (peronospora), ki je uničil cele pokrajine. Posrečilo se je potom kemijske vede najti sredstvo za obrambo trt proti tej glivi, in sicer bakreni vitrijol. Toča to blago stane, pa tudi delo, ktero se mora ponavljati, da se trte ohranijo krepke in zelene. Zato si dovoljujem visoki zbornici staviti naslednjo resolucijo:

C. kr. vlada se pozivlje, naj ukaže deželnim cenilnim komisijam, da se pri izračunanju čistega dohodka iz vinogradov ozirajo tudi na izdatke za bakreni vitrijol in dotično delo.

Dalnji hud udarec je nastal našemu vinarstvu, osobito na Primorskem in v Dalmaciji, po nesrečni vinski klavzuli, ktero so v tej visoki zbornici opisovali kot jako nedolžno, ki pa je dejansko vzrok, da je vinu v teh deželah padla cena za nekaj goldinarjev pri hektolitru. In to je mnogo, saj je morda ravno ta odpadek merodajen, ali vinogradar res dobi kaj čistega prihodka iz vinogradarstva, ktero zahteva mnogo dela in stroškov.

Ne bom visoke zbornice nadlegoval z nadaljnimi dokazi. Le na dve prikazni, ki se ponavljata, žal, v silni meri, hočem opomniti, in sicer v prvi vrsti na grozno

naraščajoči zemljiški dolg. To je najjasnejši dokaz, da naše kmetijstvo ne more izhajati, da propada ter da deluje pasivno, kar izpričujejo tudi obilne eksekutivne prodaje kmetskih posestev.

Nič manj jasen dokaz o zelo slabem stanju kmetijstva je izseljevanje v daljnjo Ameriko. Izseljevanje narašča v toliki meri, da so gg. poslanci iz Galicije stavili predlog, naj se izda zakon, ki bo zabranjeval izseljevanje. Toda zakon ne bo mnogo pomagal; bolezen je treba ozdraviti v korenini, to je, treba je poskerbeti, da bo poljedelsko ljudstvo moglo izhajati in se doma pošteno preživiti. (Dalje prih.)

Razne reči.

— **Nevaren plevel v detelji.** Na Nemškem se je zadnji čas v detelji in lucerni pokazal nevaren plevel. Naznani osrednjega kmetijskega društva saškega poročajo, da se pri konjih in govedih, ktere krmijo z zeleno deteljo, v kateri je ta plevel, pokaže bolezen, podobna klanju (koliki), in driska. Rastlina spada med klinčnice in se imenuje kosmata pokalica (silene hirsuta Lag). Seme te rastline so zanesli z južnofrancoskim deteljnim in lucerninim semenom in rastlina se je suhega leta 1894. zelo razmnožila. Ali je škodljivost kosmate pokalice posledica posebnemu strupu (podobnemu strupu v kokalju) ali pa temu, ker je zelo kosmata, se še ne ve. Vsekakor pa bo treba kmetovalcem biti opreznim, da se jim ne vgnezdi ta plevel.

Priprost način za hranjenje mesa. Da se suhega mesa ne lotijo žuželke, se priporoča, da se na mesni strani prevleče z ilovico. Ilovica se namoči, potem se pa z rokami z njo prevleče meso. Ilovična skorja mora biti gosta. Posebno kosti namaži dobro z ilovico. Tako meso se ohrani več let, ostane sočno in okusno. Predno se dene kuhati, se ilovica kaj lahko odstrani.

Iz podružnic.

Z Dobrove. Moj dopis pride sicer malo pozno, pa nič ne dé; ni še vse zamujeno. Naša mlada kmetijska podružnica je bila napravila 10. dne maja popoldne po službi božji prvo veselico s tombolo. To veselico je s svojo navzočnostjo počastil ravnatelj c. kr. kmetijske družbe, g. tajnik Pirc, in več drugih gospodov iz Ljubljane in Šentvida. Posebno lepo je bilo videti gasilna društva: Polhovi Gradec, Vič in Horjul, ktera so se v polnem številu in v društveni obleki udeležila naše prve javne kmetske veselice. Ves hribec od farne cerkve pa do Mežnarja je bil polen domačih in drugih udeležencev. Vse se je vršilo v najlepšem redu; niti najmanjša skrha ni prišla vmes. Pričetek veselici je bil kratek in temeljit ogovor vrlega g. predsednika Ant. Hribarja, ki je veljal tujim in domačim udeležencem v pozdrav ter je narisal v kratkih potezah važnost kmetijskih podružnic, požarnih bramb in kmetskih posojilnic. Potem je g. ravnatelj Pirc vso stvar na kratko pojasnil še iz svojega stališča. Oba govora sta bila z oduševljenjem vseh zavednih udeležencev sprejeta z dobro- in slavaklci.

Na to se je pričela zanimiva igra, ki je dala prizadetim do 170 bolj ali manj zanimivih in koristnih, oziroma tudi šaljivih dobitkov.

Vsa stvar se je na korist mladi podružnici in njenih potrebščin, hvala Bogu, obnesla kaj vrlo. Lepa vsotica je prišla v blagajno.

Da se je vse izvršilo tako vrlo, gre v prvi vrsti zahvala vrlemu podružničnemu g. predsedniku, v drugej

vrsti pa vsem onim, ki so k temu pripomogli na ta ali oni način, in slednjič ogromni množici vnanjih in domačih udeležencev, kteri so bili skupaj pravo živo telo veselici.

Hvala in čast vsem skupaj, mladi podružnici pa, ki je pod vrlim predsednikom prvokrat javno pokazala, da ima krepka pljuča za čvrsto življenje na korist gmotnega položaja tukajšnje občine, obilnega blagoslova božjega! Bog daj in dobrotno usliši! R ant.

Iz Planine. Po včerajšnjem občnem zboru naše podružnice so si ogledali navzoči udje podružničnega bika plemenjaka simodolske pasme, žitni čistinlik ali trijer, travniški brani, požiralnikovo cev, noža za puščanje krvi in izpuščanje plinov pri napenjanju govedih, škarje za obrezovanje preske, podleskove vilice in Bleiweisovo „Živnozdravništvo“.

Vse to si je podružnica nabavila v teku dveletnega obstanka, in si bode gotovo še kaj, če se bodo brigali za svojo korist in napredek kmetijstva tisti, za ktere deluje v prvi vrsti naša podružnica.

Sedaj podružnica šteje 25 udov, a štela bi jih lahko trikrat toliko, ako bi ne bili nekteri naši možakarji pre — recimo prepametni — drugi pa premogočni. —k.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 119. Kaj je najboljšo sredstvo za pokončevanje ščurkov? Dobil sem v lekarni prašek, s katerim naj potresam mesta, koder so ščurki, a prašek jih le omami, pomori pa ne? (J. V. v V.)

Odgovor: Proti ščurkom je vse polno sredstev, ki pa vsa skupaj ne izdado mnogo. Prašek, ki ste ga dobili v lekarni, je „perzijski prašek proti mrčesom,“ ki res le omami ščurke; zato jih je vselej treba kmalu skupaj pomesti ter jih na ta ali oni način pokončati. Profesor Erjavec piše o zatiranju ščurkov naslednje: Proti ščurkom je dosti pomočkov, ali pri vsem tem jih ni lahko zatreti. Velik sovražnik jim je jež, zato ga ljudje radi jemljejo v hišo, da jo čisti. Tudi race zapirajo po noči v kuhinje, kajti i one jih rađe žró. Drugi jim pokladajo po tleh limanice, da se lové na nje, ali pa jim nastavljajo lonce z vodo, da vanje počepajo; toda lonce se mora oviti s kako cunjjo, ali pa se kako drugače naredi mostič, da moreje ščurki na posodo. Za vado jemljejo pivo, jčemenov slad, korenje (mrkva), ali pa tudi kaj drugega. Še več izda, ako staviš pred nje kako slaščico, ktero si z belo mišjico dobro potresel, samo to ti je paziti, da race ali kokoši ne pridejo do otrovanih ščurkov. Čejs v kuhinji in po hramih je in ostane pa tudi proti ščurku najboljši pomoček, sosebno jedilni ostanki in odpadki naj se sproti odnašajo.

Vprašanje 120. Pri nas dobi goved na paši silno veliko klopov, zlasti krave po vimenu. Kako bi se odpravila za neprihka? (V. P. v K.)

Odgovor: Ker živina dobi klope na paši, je edino sredstvo, v take kraje ne goniti je, koder se nahajajo klopi, kar je pa seveda težko izvedljivo. Priporočajo, živino mazati s tobakovo vodo, zlasti krave po vimenu, ker na tako mazano kržo klopi ne gredo. Zajedel klop se ne sme odtrgati, ker v koži ostane potem njega sprednji del in se dotično mesto na koži vname. Če se je klop prijel kože, zmoči naj se s tobakovo vodo, in odpal bode sam.

Vprašanje 121. Čul sem, da je šotna stelja jako dobra, ker popije veliko tekočine ter vzame ves smrad nase. Čudno se mi pa zato zdi, da se pri nas v Trstu nič ne

rabi, dasi bi bila zelo koristna, tem bolj, ker je vsaka stelja tako draga. Kaj je Vaše mnenje, ali bi jo bilo poskusiti in kje bi se dobila? (P. v T)

Odgovor: Šotna stelja jo izvrstna, in ker se je veliko manj rabi kakor ktere-koli druge, zato povsod tam, koder se stelja kupuje, manj stane kakor ktere-koli druga. V hlevih, v katerih rabijo to steljo, ni nobenega smrada. Cena nam ni znana, dobite jo pa v Ljubljani pri Janezu Koslerju in pri Lenčku na Laverci pri Ljubljani.

Vprašanje 122. Pri nas imamo zelo peščeno zemljo, o kateri trdijo, da se v nji ne zaplodi trtna uš, da pa v nji tudi ne raste ameriška trta. Kaj je na tem, in ako trtna uš živi v taki zemlji, ktere ameriške trte naj vzamem za podloge? (F. K. v G.)

Odgovor: Zemlja, v kateri ne živi trtna uš, mora biti prav zelo peščena, t. j. mora imeti v sebi več nego tri četrteine peska, kakor so na pr. svižaste zemlje ob vodi. Ameriške trte prav dobro rasto v peščeni zemlji; seveda se jim mora gnojiti, kakor tudi domačim v takem svetu, in sicer toliko močnejše, kolikor bolj peščen je svet. Za podloge so najboljše razne vrste riparije. Sicer Vam pa priporočamo brati knjizico, ktero naznanjamo med gospodarskimi novicami te številke.

Vprašanje 123. Sadna drevesa mi kvarijo mravlje, katerih kar ne morem pregnati. Listje drevja je zgrbančeno in zvito in ob koreninah je vse polno mravelj. Kako naj jih preženem? (J. P. v O.)

Odgovor: Vi se motite; mravlje Vam ne delajo nikake škode na drevju, temveč le listne uši so, ktere kvarijo listje. Ker mravlje zalezujejo te uši, so prve vedno znamenje, da se druge nahajajo na listju. Pomakajte napadene vršičke v tobakovo vodo, da se vse uši gotovo zmočijo, in gotovo bodo poginile; in če ne bo več uši tudi ne bo več mravelj. To delo se ne zviši težjo, ker se uši nahajajo le na mladem drevju.

Gospodarske novice.

* † **Gospod Francišek Kastelic**, posestnik in trgovec v Novem Mestu ter 40 let ud naše družbe, je umrl. — 7. dne t. m. je pa umrl dolgotleten družben ud gospod monsignor kanonik **Karol Klun**, deželni in državni poslanec i. t. d. — Naj počivata v miru!

* † **Gospod Andrej Milavec**, posestnik i. t. d. v Malnih pri Planini ter ud naše družbe, je umrl 7. dne t. m. — 11. dne t. m. je pa umrl gospod **Matija Medved** posestnik in trgovec v Zagorju ob Savi ter ud naše družbe. Naj počivata v miru!

* **Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske** se je vršil po objavljenem vzporedu 11. dne t. m. ob veliki udeležbi zastopnikov podružnic iz vseh delov dežele. Podrobno poročilo o obravnava priobčimo med uradnimi vestmi. Pri dopolnilnih volitvah v glavni odbor je bil izvoljen podpredsednik soglasno vnovič dosedanji gospod podpredsednik grajščak Jos. Fr. Seunig, odbornikom pa vsi dosedanji razven gospoda c. kr. profesorja Ivana Franketa, ki se je odpovedal; na njegovo mesto je bil izvoljen grajščak gospod grof Barbo.

* „**Najcenejša in najhitrejše obnovitev opustošenih vinogradov**“ je naslov knjigi, ki je izšla v založbi deželnega odbora kranjskega ter je ponatis spisov, ktere je za naš list spisal gosp. Gombač, potovalni učitelj za vinarstvo. V knjigi, v katero je vtisnjenih 28 slik, je izvrstno in jako umljivo raztolmačeno vse ono, kar je potrebno vedeti vinščaku ob zasađitvi novih vinogradov z ameriškimi trtami. To knjigo, obsegajočo 60 strani, je dobiti tudi v pisarni kmetijske družbe v Ljubljani za 20 kr. izvod.

* „**Šaljivi Slovenec**.“ se zove knjiga, ktero je ravnokar izdala knjigarna Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani v drugi povsem predelani in za polovico pomnoženi izdaji. Knjiga, ktero je priredil nadučitelj Brezovnik, je zbirka šal in dovtipov ter je vsega priporočila vreina kot razvedrilno berilo po resnem delu vsem onim, ki so prijatelji humorja in nedolžne šale. Knjigo prodajata založnika s poštnino vred po 1 gl.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

11. dne junija se je vršil v mestni dvorani ljubljanski letošnji občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. Udeležilo se ga je okoli 130 družabnikov iz vseh krajev naše dežele, kar pač jasno priča o živem zanimanju za razvoj družbe. S svojo navzočnostjo so zbor počastili zastopnik c. kr. deželne vlade gospod vladni tajnik dr. pl. Cron, zastopnik deželnega odbora gospod deželni odbornik Francišek Povše in mestni župan gospod Ivan Hribar.

Kmalu po 9. uri dopoldne je pričel družbeni predsednik gospod cesarski svetnik Murnik zborovanje z nastopnim nagovorom: Slavni zbor! Z ozirom na določilo § 15. naših pravil izrekam, da je občni zbor sklepčen, ter ga s tem otvarjam. Pozdravljam zastopnika c. kr. deželne vlade gospoda dr. pl. Crona, proseč ga v imenu družbe, da bi z vplivno svojo besedo podpiral naše delovanje zlasti pri izvršitvi storjenih sklepov; pozdravljam zastopnika deželnega odbora gospoda Povšeta, proseč ga, naj bi tudi dežela kakor dosedaj podpirala nas krepko v našem delovanju; pozdravljam mestnega župana gospoda Hribarja, ki nam je blagovoljno prepustil mestno dvorano v svrhu občnega zbora; pozdravljam pa tudi vse častite družabnike, ki so v tako lepem številu prišli k zborovanju. Slavni zbor naj mi dovoli nekoliko splešnih opomenj, predno preidemo k razgovoru o predmetih današnjega dnevnega reda. Ako se ozremo na pretekli čas, vidimo, da je bilo več neugodnih trenutkov nego veselih. Letina je bila srednje dobra, cene poljskim pridelkom ne visoke. Potres je zapustil slabe nasledke in preteklo bode gotovo mnogo let, predno si oškodovani posestniki zopet opomorejo. Glavni odbor se je pečal tudi v preteklem društvenem letu z vsemi oddelki kmetijstva ter je skrbel po moči za razvoj našega poljedelstva. Z veseljem smem naglašati, da živinoreja pri nas napreduje, kar je vsaj nekoliko zasluga kmetijske družbe. Tudi o sadjarstvu se sme trditi, da je znatno napredovalo; sadja sicer lani nismo imeli mnogo, a cene so bile precej visoke in so prinašale sadjarjem lepih dohodkov. Vodstvo ministerstva za poljedelstvo je prevzel grof Ledebur, in reči smem, da je ta izvolitev bila srečna, ker ima mož dobro voljo in je več raznim strokam kmetijstva. Glede zakonodajstva je bilo preteklo družbeno leto velike važnosti; v državnem zboru se je vzprejel zakon o reviziji davčnega zakona in katastra. Oba ta zakona sta za poljedelstvo velikega pomena in bode ta gotovo ugodno vplivala na razvoj kmetijstva. Deželni zbor kranjski je sklenil zakon o preskrbovanju dobre pitne vode ktere so, žal, le premmogi kraji naše dežele zelo potrebni, ter je potrebno ukrenil, da se odvrne poplavljenje lepe Ribniške doline. Presvito našo dinastijo je nedavno zadela globoka žalost; umrl je nadvojvoda Karol Ludovik, brat presvitlega cesarja, velik pospeševatelj ved vseh strok. Glavni odbor je izrazil v imenu družbe presvitljemu cesarju globoko sožalje, a da se tudi občni zbor strinja s tem korakom, dokaz mi je to, da ste vstali raz sedeže. Umrlo pa je tudi mnogo udov naše družbe, med drugimi gospodje poslanec Karol Klun, kanonik Luka Jeran in polkovnik Wild; naj jim bode časten spomin! Spominjati pa se nam je pri tej priliki tudi presvitlega cesarja, ki z očetovsko ljubeznijo pospešuje tudi poljedelstvo; Bog ga živi in ohrani! — Slava mu! — Občni zbor je navdušeno trikrat zaklical «živio», «slava» in «hoch» presvitlemu vladarju.

Vladni zastopnik g. dr. pl. Cron se je najprej zahvalil za pozdrav družbenega predsednika ter je potem omenjal važne naloge, katero ima družba zlasti v naši deželi, katere večina se bavi s kmetijstvom. Govornik je obljubil krepko podporo deželne vlade. Zastopnik deželnega odbora gospod Povše je pred vsem izjavil, da se deželni odbor zaveda dolžnostij, katere ima nasproti toli važni kmetijski družbi, in da bode v prospeh družbe rad storil vse, kar je v njegovih močeh. Dežela daje že sedaj znatne podpore za povzdigo vinarstva in živinoreje ter za priskrbovanje pitne vode, in sme s ponosom gledati na lepi napredek v tem oziru. Deželni odbor pa si bode tudi v prihodnje štel v prijetno dolžnost, krepko podpirati družbo ter na ta način skrbeti za razvoj našega kmetijstva. Župan ljubljanski, gospod Hribar, zahvaljujoč se za pozdrav predsednikov, pozdravlja zborovalce v imenu deželnega stolnega mesta ter želi družbi uspeh in napredek; kot župan glavnega mesta se raduje tega napredka v zavesti, da sta dežela in mesto v tesni zvezi in da je v korist tudi stolnemu mestu, ako prospeva dežela. Končno izraža željo, naj bi družba z isto vnemo kakor dosedaj tudi v prihodnje vršila lepo svojo nalogo.

Ravnatelj gospod Pirc je potem naznanil, da je pri občnem zboru zastopanih 10 vnanjih kmetijskih družeb in sicer: goriška, opavska, celovška, solnograška, tržaška in zagrebška po gospodu cesarskem svetniku Ivanu Murniku; dunajska kmetijska družba po gospodu podpredsedniku J. F. Seunigu; graška, linška in zagrebška pa po gospodu ravnatelju Piru. (Dalje prihodnjič.)

Seja glavnega odbora 9. dne junija t. l.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gospod cesarski svetnik Ivan Murnik, navzoči so pa bili odborniki gg.: Fola-kovski, Goll, Lenarčič, Povše, Šiška, Witschl, dr. pl. Wurzbach ter tajnik Gustav Pirc.

Po daljšem posvetovanju ukrene odbor vse potrebno glede predlogov za občni zbor ter določi svoje stališče napram posameznim predlogom od strani podružnic.

Zastopnikom družbe na občnem zboru kranjsko-primorskega gozdarskega društva izbere glavni odbor gospoda višjega gozdarskega svetnika Golla.

Pridruživši se kmetijskemu društvu v Tešenu, ukrene odbor odposlati peticijo na državni zbor glede predložitve zakonskega načrta o nabiranju gob.

Na poziv deželnega odbora se ukrene poizvedovati pri podružnicah o mnenju kmetijskega prebivalstva glede zavarovanja za življenje na kmetih.

Na poziv vis. deželne vlade se izreče odbor za dovolitev enega semnja v Matenji Vasi pri Postojini.

Za nove ude se sprejmo:

Kalan Andrič, vikarij v Ljubljani; Zupanec Francišek, posestnik in župan v Loncovem; Pezdir Janez, posestnik v Vnanjih Goricah; Smola Rudolf, grajščak na Grabnu; Lapajne Anton, učitelj na deželni kmetijski šoli na Grmu; Lobe Ivan, gostilničar v Polomu; Cerjak Edvard, občinski tajnik v Cerknici; Keršič Anton, posestnik v Srednji Vasi; Kulavec Francišek, posestnik na Gorenjih Sušicah; Kogovšek Anton, posestnik v Brezju; dr. Ponebšek Janko, c. k. davčni nadzornik v Litiji; Mramor Janez, posestnik v Grobljah; Pristov Janez, kapelan v Sv. Križu pri Litiji; baron Ritter Alfred, grajščak v Velenju; grof Auersperg Leon, grajščak v Turjaku; Sancin Anton Pavel, posestnik v Dolini pri Trstu.

Naznanilo in razglas.

Novo šolsko leto na podkovski šoli ljubljanski se prične 1. dne julija 1896. leta.

S poukom v podkovstvu je združen tudi nauk o ogledovanju živine in mesa. Kdor želi vsprejeti biti v podkovsko šolo, mora se izkazati:

- 1.) s spričevalom, da se je pri kakem kovaču izučil za kovaškega pomočnika,
- 2.) z domovinskim listom,
- 3.) s spričevalom svojega župnika ali župana, da je poštenega vedenja, in
- 4.) da zna brati in pisati slovenski.

Ubožni učenci morejo tudi dobiti štipendije po 60, oziroma 50 goldinarjev.

Prosilci za štipendije morajo predložiti:

- 1.) Ubožni list,
- 2.) spričevalo o poštenem vedenju in
- 3.) potrdilo, da so delali uže dve leti kot kovaški pomočniki.

Prošnje s temi spričevali naj pošljejo vsaj do 15. dne junija glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

Šola traja do konca decembra 1896. leta. Kdor dobro prebije preskušnjo, more po zakonu iz 1873. leta dobiti patent podkovskega mojstra, ker sedaj ne more nihče brez preskušnje postati kovaški mojster. Nauk v tej šoli je prezplačen. Vsak učenec si mora za čas šolanja skrbeti le za živež in stanovanje ter za potrebne šolske knjige. Stanovanje dobodo učenci za majhno plačo v šolski hiši.

Učenci naj se ogalse vsaj dva dni pred šolskim začetkom v podkovski šoli na Spodnjih Poljanah.

Ker je po slovenskih deželah še vedno premalo v podkovstvu izučenih kovačev in zdravnikov kopitnih boleznij, pa tudi premalo izurjenih živinskih in mesovnih oglednikov, zato naj bi skrbela županstva, da dobode vsaka občina vsaj po enega dobrega kovača in živinskega in mesovnega oglednika.

Ivan Murnik,

predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Dr. Karol vitez Bleiweis,

začasni vodja podkovske šole.

Naznanilo.

Skušnje na tukajšnji podkovski šoli se bodo veršile 26. in 27. dne junija t. l., in sicer 26. dne junija skušnja iz podkovstva za kovače, kateri niso hodili v podkovsko šolo, 27. dne junija pa za učence podkovske šole iz podkovstva in ogledovanja klavne živine in mesa. Kovači, kateri hočejo delati to skušnjo, naj se oglase pri podpisnem vodstvu do 15. dne junija t. l.

Vodstvo podkovske šole v Ljubljani,

2. dne maja 1896.

Dr. Karol vitez Bleiweis,

Š. 5066.

Razglasilo

o državnih konjerejskih darilih za kobile in žrebice, ki se bodo l. 1896. delila na Kranjskem.

Na Kranjskem se bodo leta 1896. delila državna darila v srebrnih goldinarjih in v srebrnih svetinjah, kakor tudi priznanjski diplomi:

- a) za kobile z žrebetom, ki še sesa ali je že odstavljeno,
- b) za mlade, t. j. tri- do petletne kobile, in
- c) za eno- ali dveletne žrebice v naslednjih sedmih konkurenčnih postajah:

1. dne septembra 1896. l., ob 10. uri dopoldne v Lescah za konje noriškega plemena za okrajno glavarstvo Radovljica,

2. dne septembra 1896. l., ob 10. uri dopoldne v Kranju za konje noriškega plemena za okrajno glavarstvo Kranj,

3. dne septembra 1896. l., ob 10. uri dopoldne v Kamniku za konje noriškega plemena za okrajno glavarstvo Kamnik,

4. dne septembra 1896. l., ob 10. uri dopoldne na Vrhniki za mesto Ljubljano in za okrajna glavarstva Ljubljanska okolica, Logatec in Postojina,

5. dne septembra 1896. l., ob 10. uri dopoldne v Ribnici za okrajno glavarstvo Kočevje,

12. dne septembra 1896. l., ob 2. uri popoldne v Trebnjem za okrajni glavarstvi Rudolfovo in Litija,

14. dne septembra 1896. l., ob 10. uri dopoldne v Št. Jarneju za okrajni glavarstvi Krško in Črnomelj.

Za delitev daril veljajo naslednje odredbe, ktere so se ukrenile po dotičnih ukazilih visokega c. kr. poljedelskega ministerstva z ozirom na razmere te dežele.

I. Splošnje odredbe.

1.) Darila razdeli v vsaki konkurenčni postaji posebna obdarjevanjska komisija, sestavljena iz zastopnika državne žrebčarne in iz dveh strokovnjakov konjerejskega odseka c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko.

2.) Kot darila se razdelé srebrni goldinarji in srebrne svetinje.

Kadar bi se kdo odpovedal zgoraj navedenim darilom, podeli se mu namesto teh daril priznanjski diplom z imenom dotičnega konjerejca, s kratkim popisom obdarjenega konja in z opomnjo, da se je dotični konjerejec odpovedal darilu.

3.) Darila izroči obdarjevanjska komisija konjerejcu obdarjenega konja takoj proti prejemnemu potrdilu.

4.) Konj, ki je bil v kaki konkurenčni postaji obdarjen z državnim darilom, je za tisto leto izključen od nadaljnje konkurencije za državno darilo v kaki drugi postaji.

II. Posebna določila.

A. Za kobile z žrebetom, B. za mlade kobile, C. za žrebice.

1.) V postajah Lesce, Kranj in Kamnik se smejo poganjati za darila samo kobile z žrebetom, mlade kobile in žrebice noriškega plemena, v drugih postajah ni gledé plemena nobene omejitve.

K A.

2.) Za darila se smejo poganjati kobile z žrebetom žrebčarniškega plemena samo od svojega petega, kobile z žrebetom noriškega plemena od svojega četrtega leta dalje, brez omejitve na najvišjo starost, in to, dokler so zdrave in dobro rejene, imajo svojstvo dobrih plemenskih kobil ter vodijo s seboj lepo žrebe, ki še sesa ali je že odstavljeno.

3.) Darilo se sme priznati kobilam samo tedaj, kadar žrebe izvira od državnega ali dopuščenege zasebnega žrebca in je to dokazano z zakonitim spuščalnim listom.

4.) Kobila z žrebetom, ki je bila prejšnja leta že enkrat ali večkrat obdarjena, ni izključena od nadaljnje konkurencije.

K B.

5.) Za darila se smejo poganjati mlade, t. j. triletno neubrejene in štiriletne ubrejene ali neubrejene kobile žrebčarniškega plemena, kakor tudi triletno ubrejene ali neubrejene kobile noriškega plemena; štiriletne kobile noriškega plemena in petletne kobile žrebčarniškega plemena samo pod tem pogojem, če so bile dokazno ubrejene v letošnjem letu.

Zgoraj omenjene kobile pa smejo biti obdarjene samo tedaj, kadar izvirajo od državnega ali dopuščenege zasebnega žrebca, oziroma, kadar so bile od takšnega žrebca ubrejene, in se to dokazuje z zakonitim spuščalnim listom.

6.) Mlade kobile, ki so kot take prejele darilo, smejo pozneje biti obdarjene samo kot kobile z lepim žrebetom, ki še sesa ali je že odstavljeno.

K C.

7.) Za darila se smejo poganjati lepe žrebice po svojem izpolnjenem prvem ali drugem letu, ako so dobro rejene in po svoji rasti obetajo, da se pozneje dobro razvijó in izredé.

8.) Do daril imajo posestniki takih žrebic pravico samo takrat, kadar spričajo z zakonitim spuščalnim listom, da žrebice izvirajo od državnega ali dopuščenege zasebnega žrebca, in kadar dokažejo s spričevalom, izdanim od župana, da so jih sami zredili.

K A, B in C.

9.) Za kobile z žrebetom, mlade kobile in žrebice, ki se sploh smejo poganjati za darila, razdelé se v vsaki konkurenčni postaji naslednja darila:

a) za kobile z žrebetom pri sescu eno darilo za 35 gld. eno darilo za 20 gld. in tri darila po 15 gld. (v Ribnici samo dve darila po 15 gld.) in 2 srebrni svetinji.

b) za mlade kobile eno darilo za 25 gld., eno darilo za 20 gld., eno darilo za 15 gld. in 2 srebrni svetinji;

c) za žrebice v Postaji Št. Jarnej eno darilo za 15 gld., tri darila po 10 gld. in 3 srebrne svetinje, v vseh drugih postajah po dve darila po 10 gld. in po 3 srebrne svetinje; skupaj 1270 gld. in 49 srebrnih svetinj.

Končna opomnja.

Posestniki triletnih za pleme sposobnih žrebcev se vabijo, naj jih ob priliki obdarjanja pripeljejo pred komisijo v ta namen, da se zapišejo, ker bi se utegnili pozneje kupiti.

Vsak konjski lastnik, kateri prejme za plemenskega konja darilo, mora podpisati reverz, s katerim se zaveže, da tega konja po izvršeni delitvi daril ne proda izven dežele, ampak ga obdrži še eno leto, ga vzredi ter ga prihodnje leto ob delitvi državnih daril pripelje pred obdarjevanjsko komisijo. Kadar bi obdarjeni konj med tem časom prešel v last drugega posestnika, ostane vendar tisti, ki je prejel darilo, porok za to, da novi posestnik dotičnega konja izpolni zavaznosti, ktere je prejšnji posestnik prevzel z reverzom, in da, ako ne izpolni kterege zgoraj navedenih obetov, brez ugovora povrne prejeto novčeno darilo; ta zavaznost se pri kobilah z žrebetom ne razteza tudi na žrebe obdarjene kobile, ker se ne obdari žrebe, ampak samo kobila.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 5. dne aprila 1896.

C. kr. deželni predsednik:
Viktor baron Hein s. r.

Št. 7975.

R a z g l a s.

Ker se je dognalo, da je svinjska kuga razširjena v okrajih Litija in Novo Mesto na Kranjskem, je c. kr. namestništvo na Dunaju vsled razglasa z 21. dne t. m., št. 49.073., dotlej, dokler se ne ukaže drugače, popolnoma prepovedalo uvažati za trgovino (pitanje) namenjene prasiče iz omenjenih dveh okrajev na Spodnje Avstrijsko.

Prestopki tega ukaza, ki je stopil v veljavnost 23. dne maja 1896. l., se kaznujejo po zakonu s 24. dne maja 1882. l., drž. zsk, št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 26. dne maja 1896.

Št. 8208.

R a z g l a s.

Ker je glasom uradnih naznanil kuga v gobcu in na parkljih v ogerskih komitatih Békés in Vas popolnoma ponehala, a je svinjska kuga razširjena v kraljevem svobodnem mestu Vrsec in v komitatu Krasso-Szörény, zatorej je deželna vlada dotlej, dokler se ne ukaže drugače, ukrenila nastopne zaporne odredbe:

1.) Z ozirom na sedanje stanje kuge v gobcu in na parkljih na Ogorskem se brez izjeme prepoveduje uvažati parkljasto živino (govejo živino, ovce, koze in prasiče) na Kranjsko

a) iz komitatov Baranja, Liptov, Nograd, Pešta, P. S. Kiškun in Sopron, in

b) iz kraljevega svobodnega mesta Sopron.

2.) Z ozirom na sedanje stanje svinjske kuge na Ogorskem se uvažanje živih prasičev na Kranjsko sploh prepoveduje brez izjeme in brez ozira na njih živo težo iz

a) komitatov: Arad, Bač, Bodrog, Baranja, Tekov, Bekeš, Bibar, Borsod, Fejer, Gömör, Kishont, Krasso-Szörény, Győr, Hajdu, Heveš, Hout, Jasz, N. K. Solnok, Komarno, Moson, Nograd, Nitra, Pešta, P. S. Kiškun z vštetim kontumačnim in pi-

talnim zavodom v Kübanji (Steinbruch), Sabólc, Satmar, Silagy, Somogy, Temeš, Tolna, Torontal, Vaš (Železno mesto), Vesprim in Zalad, in

b) iz kraljevih svobodnih mest: Arad, Debrecin, Kassa, Kečkemet, Komarno, Veliki Varadin, Pančova, Sobotica, Satmar, Segled, Stolni Beligrad, Novi Sad, Vršec in Zombor.

Doslej dovoljeno uvažanje zaklanih prasičev v nerazsekane stanju tako, da se jih še držé ledvice in da imajo nedotaknjeno ledvično mast, v konsumni kraj Ljubljana na Kranjskem ostaja tudi še poslej dopuščeno.

Iz ostalih kuge prostih komitatov je uvažanje prežvekovalcev (goveje živine, ovac in kczá) na Kranjsko v obče, uvažanje pitanih prasičev (ki imajo 120 kilogramov žive teže) pa po železnici in samo v ljubljansko klavnico dopuščeno, če se tukaj kar najhitreje zakoljejo.

S tem se razveljavljajo prepovedi in določila, ki so se g'edé omenjenih kug, izdale s tuuradnimi razglasi s 26. dne marta, 8. dne aprila, 29. dne aprila in 14. dne maja 1896. leta, št. 4954., 5640., 6702. in 7454.

Ta razglas se pa ne dotika še zdaj veljavnih uvoznih prepovedij, vsled katerih se ne sme z Ogerskega na Kranjsko uvažati goveja živina iz zapornega ozemlja, v katerem je razširjena plučna kuga in ki obsega nastopne komitate: Orava, Tekov, Liptov, Nitra, Požun, Trenčin, Turec, Spiška in Bistrica.

Te odredbe, ki stopijo v veljavnost

31. dan maja 1896. l.

se razglasajo z dodatkom, da se njih prestopki kaznujejo po zakonu s 24. dne maja 1882. l., drž. zak. št. 51., oziroma po § 46. zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 30. dne maja 1896.

Št. 8514.

Razglas.

Ker je vsled uradnih naznanil kraljeva deželna vlada v Zagrebu prepovedala izvažati prasiče iz okrajev Velika Gorica in Sisek v veliki županiji Zagreb, in ker je po zadnjem uradnem izkazu o živinskih kugah svinjska kuga močno razširjena tudi v veliki županiji Požega, zatorej deželna vlada tudi ti dve veliki županiji privzema v občno zaporno ozemlje proti Hrvaški, tako da isto obstoji zdaj iz kraljevih velikih županij Zagreb, Belovar, Križevci, Požega, Srem in Virovitica. Iz teh velikih županij je brez izjeme in brez ozira na živo težo prepovedano uvažati žive prasiče na Kranjsko.

Iz drugih ozemelj kraljevine Hrvaške in Slavonije je glasom tuuradnega razglasa z 9. dne julija 1895. l., št. 8895, dopuščeno uvažati prasiče na Kranjsko, in to na izkladalno postajo c. kr. priv. južne železnice v Ljubljani, toda samo pitane in na pol pitane prasiče (ki imajo najmanj 120 kilogramov žive teže) v ta namen, da se takoj zakoljejo v mestni klavnici. Tudi druga določila tega razglasa, ki uravnavajo prasičji promet s temi deželami, ostajajo v veljavnosti.

Pričujoči razglas, ki postane veljaven s 6. dnevom junija 1896., stopi v moč namesto razglasov z 18. dne julija 1895. l., št. 9391., 28. julija 1895. l., št. 9906., 8. avgusta 1895. l., št. 10.450., 27. novembra 1895. l., št. 15.943., 3. januarija 1896. l., št. 101., 1. februarja 1896. l., št. 2000., 11. maja 1896. l., št. 4189. in 22. maja 1896. l., št. 7890.

Prestopki tega razglasa se kaznujejo po zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51. drž. zak., oziroma po § 46. zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 5. dne junija 1896.

Št. 8619.

Razglas.

Ker se je glasom uradnega izkaza svinjska kuga pokazala tudi v štirih občinah političnega okraja Gorica, torej se s tuuradnim razglasom z 20. dne maja 1896. l., št. 7784., razglášena uvozna prepoved za prasiče iz primorskega okraja Volovsko na Kranjsko razteza tudi na zgoraj navedeni okraj.

Zatorej je zdaj brezizjemno prepovedano goniti ali voziti prasiče na Kranjsko iz političnih okrajev Gorica in Volovsko na Primorskem.

Prestopki te prepovedi, ki gledé Primorskega stopi na mesto one z 20. dne maja 1893. l., št. 7784., se kaznujejo po zakonu z 24. dne maja 1882. l., št. 51. drž. zak.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 10. dne junija 1896.

Št. 8742

Razglas

C. kr. namestništvo v lansbrucku je vsled razglasa z 2. dne junija t. l., št. 15.360., dotlej, dokler se ne ukaže drugače, prepovedalo uvažati žive prasiče iz Kranjske na Tirolsko in Predariško.

To se razgláša z dodatkom, da se prestopki te prepovedi kaznujejo v zmislu § 45. zakona s 24. dne maja 1882., št. 51. drž. zak.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 9. dne junija 1896.

Št. 8885.

Razglas.

C. kr. namestništvo v Gradcu je vsled razglasa z 8. dne junija 1896. l., št. 16.534., dotlej, dokler se ne ukaže drugače, brezizjemno prepovedalo uvažati žive prasiče iz Kranjske na Štajersko, da se z njimi ne zanese svinjska kuga.

To se razgláša.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 10. dne junija 1896.

Št. 8965.

Razglas.

C. kr. spodnjeavstrijsko namestništvo je glasom brzobjavnega poročila z 10. dne t. m. od 12. dne junija 1896. l. dotlej, dokler se ne ukaže drugače, prepovedalo uvažati žive prasiče iz vse Kranjske na Spodnje Avstrijsko.

To se razgláša v nadaljno ravnanje.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 10. dne junija 1896.

Listnica uredništva.

J. P. v. G. Družba oddaja le bike, a jih nima vedno na razpolago, marveč le tedaj, kadar to v „Kmetovalcu“ naznani. Krave in telice belanske (pincgavske) pasme morete dobiti na Gorenjskem.

R. S. v. Sc. K. Kako je z oddajo pelina, nam ni nič znano, kajti ne vemo, kdo ga skupuje, in tudi ne, kakšna je njegova cena. Tobko nam je znano, da se pelin tudi rabi za denaturiranje soli, ktera se potem prodaja za živinsko sol.

F. P. v. Z. Vsled mnogih vprašanj bomo letos zopet imeli naprodaj sivo francosko ajdo, ki se pri nas jako dobro sponaša. Upemo, da nam bo mogoče uže v prihodnjem listu objaviti podrobnosti — Fosforovokislo apno je za dojne svinje res prav koristno, a tudi nič manj potem za mlada praseta. Dobite je pri tvrdki Mih. Barthel & Comp. na Dunaju, ktere inserat je vedno v našem listu. Naročite ob enem navodilo za porabo.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na 1/2 strani 8 gld., na 1/4 strani 5 gld. in na 1/8 strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

St. 11. V Ljubljani, 15. junija 1896. Leto XIII.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 15. junija 1896. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja, novo blago gld. 32.— kr. do gld. 34.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 40.— kr. do gld. 50.— kr.; gorenjska repa gld. 36.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 11.50 kr.; konopno seme gld. 13.— kr. do gld. 13.25 kr.; kuminovo seme gld. 30.— kr. do gld. 31.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 7.— kr.; rudeči Hrvat gl. 6 50 kr.; prepeličar (koks) gld. 8.— kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čiščenega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 12.— kr. do gld. 13.— kr. brez dima sušene gld. 16.— kr. do gld. 16.50 kr.

Orehi domači: gld. 12.— kr. do gld. 13.— kr. Ježice nove: gld. 4.75 kr. do gld. 5.— kr. za 100 klgr. Med: od gld. 23.— kr. do gld. 24.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 32.— kr. do gld. 33.— kr. " težke od 30 do 40 kg " 26.— " " 27.— " lahke " 27.— " " 28.— "

(Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 31 kr. klgr.)

Telečje kože: 50 kr. za kg. Kozičeve kože po gld. 1.— kr. do gld. 1.05 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 28 kr. za kg.

Druge vrste 15 do 20 " " "

Kože lisic po gld. 3.75 do 4.— " kun " 8.— " 9.— " dihurjev " 2.— " 2.50 " vidr " 7.— " 8.— " za par.

Kože zajcev po 15 do — gld. za 100 komadov. Pepelika (potošl) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 13. junija 1896. Pšenica gld. 8.— kr., rž gld. 7.— kr., ječmen gld. 6.— kr., oves gld. 7.— kr., ajda gld. 7.30 kr., proso gld. 8.— kr., turšica gld. 5.20 kr., leča gld. 11.— kr., grah gld. 12.— kr., fižol gld. 10.— kr., seno gld. 2.23 kr., slama gld. 2.16 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 13. junija 1896. Pšenica gld. 6.84 kr., rž gld. 6.38 kr., ječmen gld. 6.50 kr., oves gld., 5.83 kr., turšica gld. 4.35 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Izvrstne,

c. kr. jedino priv.

škropilnice proti peronospori

Inženirja Živica, katere so se splošno razširile zaradi svoje jednostavnosti, trajnosti, lahke uporabnosti pri vsakem obdelovanju trtja itd. prodajamo z garancijo po dosedanjih, nizkih cenah.

Živice in drugi v Trstu.

Razpošiljamo škropilnice tudi s posodami nove vrste.

Posiljamo popolne škropilnice na vsako poštno postajo naše mornarhije franco:

z leseno posodo po gld. 10.—, z elegantno in trdno posodo iz kartona po . . . 11.—.

Obrazce s cenikom pošiljamo radovoljno in poštne prosto.

Izdelujemo tudi razprašilnike za žveplo in neprenehljive vinske stiskalnice. (47-6)

Kathreiner's
KNEIPPOVA SLADNA KAVA
je kot

primes k bobovi kavi
edino zdrava

kavina pijača.

Dobi se povsod, pol kile za 25 kr.

Svarilo! Zaradi ničvrednih ponarejenih izdelkov je treba paziti na izvirne zavoje z imenom:

Kathreiner

Ozira vreden zaslužek

posebne vrste in dolgotrajnosti, ponudi se vsakej fari razumljivim, krepostnim in spoštovanim osebam. (27-9)

Pismena vprašanja pod „9.132“ Gradec, poste restante.

Vezi iz pat. gume za požlahtnjevanje trt

po profesorju Göthe-ju kakor po dr. Kröczer-ju razpošilja edino prave (57-3)

c. in kr. dvorna tovarna za gumo in celulojdi

Glavna zaloga: **J. M. Schmeidler** Podružnica: na Dunaji. I. Graben 10.

7,2 Stiftgasse 19.

Brzojavni naslov: „Gummischmeidler.“

Puškarske izdelke,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne puškarske izdelke najnovjših sistemov, puške: lovske za brok ali kroglice, kakor tudi take za tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno obrambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo iz najboljšega materiala; vse puške so uradno preskušene in dobro uravnane. (34-10)

Za vsako delo sem vestni porok sam.

Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, do pošiljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah

(Ferlach) Koroško.

Trtne škropilnice „Patent Schindler“.

IVAN SCHINDLER

Izdelovalec različnih strojev in naprav

izdela in pošilja vsi vrstičino za najboljše kalibrirane in iz najpriznanejših materialov strojeve, spravne in orodje vsake vrste za kmetijske, obrtniške in porušne namembe. Cene so za 20% primerljive nego povsod. Kataloge v slovenščini z več od 250 podob razpošiljam zahtevno. Priloge pisma slovenski in nemški.

Popravila se prevažajo za najboljšo in najpriljubljeno izpolnjenost. Održevanje vsakovrstnih strojev in naprav. Naj se pravi na naravo in obliko strojev. **IVAN SCHINDLER** izdelovalec strojev v Nürnbergu pri Dunaju.

49-6)

Posestvo

obsegajoče okoli 80 oralov zemlje, z dobrimi vrtni in pašo, redi se lahko 14 glav živine; gozdi s sredno rastjo, nasajenih je več prav rodovitnih sadnih dreves, kostanjev, češenj itd., proda se pod prav ugodnimi pogoji (tudi na obroke). Posestvo leži nekoliko v hribih. Natančnejša pojasnila daje lastnik (63-1)

Ignacij Planinšek v Zavrstniku, pošta Šmartno pri Litiji.

Na prodaj

sta iz proste roke dve zidani hiši ob cesti pod „Velkim Vrhom“ z večimi sobami, s hlevom, z lepim vrtom, s sadnim drevjem in s poljem. — V jedni hiši nahajata se tudi gostilna in prodajalna. Vsa poslopja so v dobrem stanju. (60-3)

Natančnejši pogoji se izvedo pri

JOSIPU LAVRIČU

posestniku v Novivasi pri Rakeku.

Apneno klajo

(od Mih. Barthelna in drugov na Dunaji)

najboljša primes k krmi za živino in kuretino, dobi se pri

Ivanu Pauserju,

trgovcu v Ribnici.

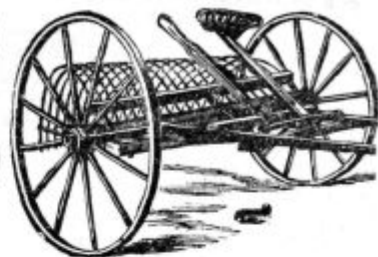
(39-8)

Stroji za košnjo

trave, detelje in žita;

Stroji za košnjo

ki sami odkladajo in snopje vežejo;

Stroji, vprežni, za obračanje in grabljenje

sena;

omogočijo, da se prihranijo delavne moči ter da se ne trati časa in denarja.

Ročne stiskalnice (preše) za seno in slamo, stroje za rušenje turščice, mlatilnice, gepelne, čistilnice, trijerje, orala, valerje, brane in stroje za setev

izdeluje in razpošilja pod jamstvom, najnovjših, najboljših in najpriznanejših izdelkov (62-1)

PH. MAYFARTH & drug.

c. kr. izklj. priv. tovarna za izdelovanje poljedelskih strojev.

DUNAJ, II. Taborstrasse št. 76.

Odlikovani z nad 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolanjami.

Natančne cenike in priznanska pisma se razpošiljajo zastoj. — Zastopniki in prodajalci se iščejo.

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

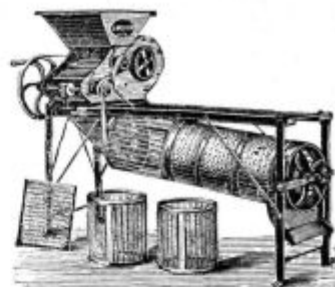

Zastopniki se iščejo.

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše). Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (17-6)

IG. HELLER na Dunaju

II, Praterstrasse 49.

Zastopniki se iščejo.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

C. in kr. privilegovani aparati v ohranjenje piva.

Taisti so za gostilne in domačo porabo neizogibno potrebni in imajo to prednost, da pivo brez umetnega dovažanja ogljikove kisline ostane cele tedne sveže in okusno. Njihova uporaba je jako priprosta.

Poskusi teh preskušanih aparatov so dokazali, da se pivo od začetka, do zadnjega kozarca enako dobro, peneče in čisto ohrani. (22-8)

Cenike z navodilom pošilja izdelovatelj:

Albin C. Achtschin star. v Ljubljani

Gledališke ulice št. 8.

Priznalno pismo:

(11)

Poslani mi aparat za ohranjenje piva sem poskusil in moram priznati, kot izvrstno in potrebno za vsakega kdor ima pivotoč, kjer je v resnici čez 8 dni piva lepša in boljše kot prvi dan, ko se jo hrani v aparat in moram takega le pridoročati.

Postojna, 6. aprila 1896.

Z velespoštovanjem

G. Pikel.

JAKOB KOBILCA

naznanjam p. n. občinstvu, da preselim z dnem 20. maja t. l.

svojo prodajalnico dežnikov in solnčnikov

iz Špitalskih ulic na Mestni trg št. 23. (61-2)

P. n. občinstvu se zahvaljujem za dosednji obisk in zagotavljam, da bodem slavnoistemu, kakor dosedaj v preteklih 35 letih, vedno s poštenim in cenim blagom postregel.

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarkega prometa. Objava ne sme presežati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak natis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak natis. Denar je naprej poslati.

Seme pravega ribniškega fižola ima naprodaj Jakob Lavrenčič, posestnik v Sodražici. Cena 12 gold. za 100 kg postavljen na postajo Ribnica. (80)

150 centov sena je naprodaj v Ljubljani, Gruberjeve ulice št. 1. (87)

Pet lepih bikov, plemenjakov, beljanske pasme, poldrugo leto starih (licencovani), ima naprodaj oskrbnitvo grajščine Križ pri Kamniku. (91)

Do 2000 centov živega apna bo imel naprodaj Jakob Sternad v Cesti, pošta Videm pri Dobrepoljah. (92)

3 vozove (tajselne), malo rabljene in prav pripravne, proda po nizki ceni Andrej Klančar, posestnik v Mohorjci, pošta Velike Lašice. (94)

Več mernikov zgodnje ajde po 2 gld mernik ima naprodaj Franc Rožič v Hudem, pošta Tržič, Gorenjsko. (95)

Žrebiček, eno leto star, prav lep, je naprodaj pri oskrbnitvi grajščine Podvin pri Radovljici. Cena primerna. (96)

Voz za prevažanje gnojnice s strojem vred ima naprodaj po nizki ceni kmetijska podružnica v Lescah na Gorenjskem. Več se izve pri načelniku Janezu Legatu v Lescah. (97)

Marjasca, 1½ leta starega, čiste jorkširske pasme ima naprodaj Marija Legat, posestnica v Lescah hiš. št. 14. (98)

Kotel za kuhanje žganja, skoraj še nov, drži 178 litrov, je zelo ceno naprodaj pri Emiliji Golob, posestnici v Lesnembrdu pri Vrhniki. (99)

Najizbornejše in cenejše členkaste travniške brane izdeluje in iz zaloge prodaja poleg drugih kmetijskih strojev

Jos. Lorber v Žalcu pri Celji.

Cena jednoup्रेžni brani 26 gld.

„ dvouprežni „ 32 „

Te brane se niso obnesle samo na travnikih z najboljšim uspehom, ampak tudi na polji pri pomladanski in jesenski setvi za poravnavo brazd in umetnih gnojil, kakor tudi še posebno za zrahljanje pozimski mokrini ali po plohah nastale trde površne skorje, kar priča polno priznanskih pisem. (12-9)

Dalje proizvajajo vse v livarsko in strojno stroko spadajoče predmete za žage, mlino in druge obrtniške namene, kakor: zobna kolesa (vsake vrste), železna vretena, logarje, kolobarje za jermena, zamašnjake (Schwungräder), sploh vse sestavne dele za stroje; potem razne vlitte plošče, kotle, uteže (tudi za ure), rošče itd. itd.

Cene so nizke, delo poštno, potrežba prijazna in točna.

Staro lito železo se kupuje in po dobrih cenah plača.

Mihael Barthel in drug.

Dunaj X., Keplergasse 20.

Vir kjer se dobi najboljši in najcenejši orig. karbolinej, nepresegljive kakovosti, uspeh zagotovljen. Razpošilja 5 kg po pošti 1 gld 20 kr. 100 kg 14 gld.

Karbolinej v 12 barvah, moder, rujav, siv, rumen, zelen, rudeč itd. Vzorčni listi in ceniki zastonj.

Apnena klaja za mlado-, molžno- in pitano živino neobhodno potrebna. Poraba majhna, učinek velikansk. 5 kg po pošti 1 gld., 100 kg 16 gld.

Hranilna maža za vozove, 50%, materijalnega prihranka. 100 kg 12 gld.

Maža za vozove, rumena I^a 9 gld. 50 kr., modra I^a 9 gld. rumena II^a 8 gld. 50 kr., modra II^a 8 gld., črnomodra 7 gld.

Maža za usnje, 1 kg 60 kr., 5 kg 2 gld. 50 kr., 100 kg 25 gld.

Ruska patentovana maža za usnje 1 kg 1 gld. 5 kg 4 gld

Strešna lepnic v zavojih po 10 m dolga 1 m široka, I^a 2 gld. 70 kr., II^a 2 gld. 40 kr., III^a 2 gld. 10 kr. (58-3)

Domače kose!

Da se nepotrebna ptuja konkurencija zavrne pričela je podpisana tvrdka izdelavati v dogovoru s c. kr. kmetijsko družbo kranjsko posebne

kose iz garbanega angleškega jekla,

ki so boljši kakor koli druge.

Blago teh kos je najboljši, ki se da dobiti, je jako trdo a zraven pa volno, da ne poka.

Kose imajo vdarjene varstvene znamke in sicer:

in

Dolžnost kos	v pesteh	cesarskega orla			križ s krajci.		
		5	5½	6	6½	7	7½
	v centimetrih	55	60	65	70	75	80
Cena kr.:		85	90	95	1-10	1-05	1-10.

Iz ravno takega jekla:

srpe po 50 kr.

nože za slamoreznike po 2 gld.,

kline za slamorezne stroje po 2 gld.,

kose za mah po 50 kr.

Isto tako izdeluje vse drugo v njeno stroko spadajoče blago, kakor lopate, sekire, vile, krampe, nože, cepine, lemeže, črtala, vezi, šine, podvoze, pokrovke, coklje, kladva, klešče i. t. d., in sicer fino točno in po primerne nizki ceni.

K obilni naročitvi se priporoča

(59-3)

Kajetana Ahačiča vdova

v Tržiču na Gorenjskem.

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice v Gradci.

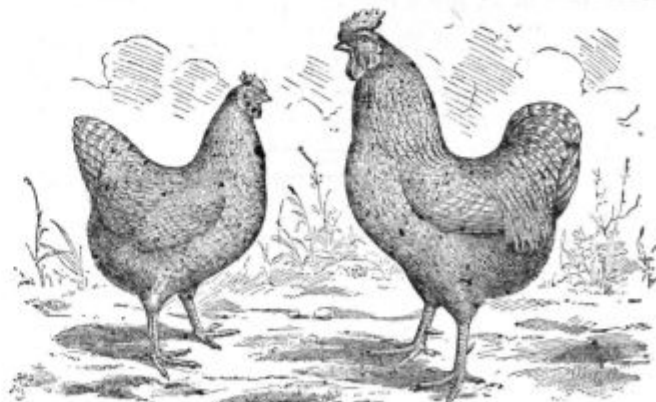
(Ta drevesnica pripoznana kot ena najvišjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; sadnega drevja, visokodebelnatega in pritličnega ter piramide, spahrje, kordone in enoletne požlahnitve; divjakov in podlag za pritlikovce; jagodnega sadja; lepotilnega drevja in grmovja, drevja (16-7) za drevoreda itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih oepilcev vsih vrst sadja.

Cenike je dobiti zastonj in franko.

Jajca za valenje

od najboljših kokošjih pasem za kmetovalce

Houdan in Plymouth Rocks po 15 kr. eno dobiti je pri

(51-5)

Jos. Lenarčič-u na Vrhniki.